

СИЛАБУС КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

«Історія економіки та економічної думки»

Лектор курсу			Сьомкіна Тетяна Віталіївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу		Контактна інформація лектора (e-mail), посилання в GWE		e-mail: t.v.semkina@ukr.net ; _посилання в GWE: https://classroom.google.com/c/NzEwNzc0MjMxOTkz	
Галузь знань			D Управління та адміністрування		Рівень вищої освіти		бакалавр	
Спеціальність			D5 Маркетинг		Семестр		2	
Освітня програма			«Маркетинг»		Тип дисципліни		Основна освітня компонента ОПП	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	
	4	120	18	-	36	-	66	

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	Філософія маркетингу
Освітні компоненти для яких є базовою	Економіка і фінанси підприємства, Електронний бізнес, Поведінка споживачів, Маркетингова товарна політика, Маркетингова цінова політика, Соціально-відповідальний маркетинг
Мета курсу:	поглиблення знань студентів про історію зародження, становлення і розвитку економічних явищ і процесів та їх інтерпретації економістами різних часів, що створює основу формування стратегічного та оперативного економічного мислення.

Компетентності відповідно до освітньої програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції (ПШ)
<p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 7. Здатність застосовувати професійні знання у практичних ситуаціях, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 8. Здатність до проведення досліджень, пошуку, оброблення та аналізу інформації на достатньо високому рівні.</p> <p>ЗК 12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>	

Програмні результати навчання (ПРН)

<p>ПРН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.</p> <p>ПРН 10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.</p>
--

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми, оцінювання за тему	Вид заняття	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. Історія суспільства і історія економіки.		
	Лекція 1	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів

<p>Тема 1. Поняття економічної системи і її основні характеристики. Знати: поняття продуктивні сили; виробничі відносини; виробництво; розподіл; обмін; споживання; спосіб виробництва; система праці; предмет праці; засоби праці; засоби виробництва; виробничі відносин; власність. Вміти: визначати поняття економічної науки; використовувати їх та застосовувати механізм їх взаємодії. Формування компетенцій: ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8 Результати навчання: ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11 Рекомендовані джерела: 1, 2, 7, 8, 11, 12, 14, 15,23</p> <p>Оцінювання за тему = 6 балів</p>	4 год.	
	Практичне заняття 1 2 год.	Усне опитування. Кейс: Діалектика розвитку економічної системи. Ситуаційна задача «Охарактеризувати рушійні сили розвитку економічної системи суспільства». Практичне завдання: покажіть на конкретних прикладах функціонування економічної системи.
	Практичне заняття 2 2 год.	Усне опитування. Ситуація для обговорення «Концептуальні підходи до періодизації економічних систем». Навчальна дискусія: Цивілізаційний чи формаційний підхід до періодизації економічних систем є основою класифікації етапів економічного розвитку сучасних держав. Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Самостійна робота 7 год	Підготувати презентацію на одну з обраних тем: 1- Історична концепція Ш.Фурье. 2- Історична концепція А.Сміта. 3- Аристотель про економіку та хрематистику.
<p>Тема 2. Економіка традиційних суспільств. Знати: поняття проста кооперація праці; суспільний поділ праці; товар; вартість товару; гроші; функції грошей; капітал; торговий капітал; лихварський капітал; власність на засоби виробництва; колонат; земельна рента; первинне нагромадження капіталу. Вміти: визначати поняття економічної науки; використовувати їх та застосовувати механізм їх взаємодії. Формування компетенцій: ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8 Результати навчання: ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11 Рекомендовані джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6,7,8,16</p> <p>Оцінювання за тему = 6 балів</p>	Лекція 2 4 год.	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів
	Практичне заняття 3 2 год.	Усне опитування. Тест на знання основних економічних термінів. Ситуація для обговорення: Надати порівняльну характеристику Азійського та Античного типів економічної системи. Результати записати у таблиці. Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Практичне заняття 4 2 год.	Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: Здійснити аналіз економічних ідей Стародавнього Риму та періоду Відродження. Результати записати у таблиці. Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Самостійна робота 7 год	Підготувати презентацію на одну з обраних тем: 1. Економічна думка Стародавнього Сходу: - економічні положення законів царя Хаммурапі (Вавілонія); - економічні ідеї Стародавнього Китаю (трактат „Гуань-цзи”); - основні економічні ідеї „Артхашастри” (Стародавня Індія). 2. Економічна думка античного світу: - теорія „природного права” та її еволюція; - економічна ідеологія рабовласництва; - питання організації рабовласницького господарства. 3. Економічні ідеї Стародавньої Греції - Ксенофонт („Домострой”); - Платон („Політика або Держава”); - Аристотель („Держава”, „Нікомахова етика” , „Політика”). 4. Економічні ідеї Стародавнього Риму - Катон („Землеробство”); - Гракхі („Закони землеустрою”); - Коллумелла („Про сільське господарство”).
Тема 3. Модель «вільної ринкової економіки».	Лекція 3 4 год.	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів

<p>Знати: поняття проста кооперація праці та виробництва; цеховий устрій; спеціалізація працівників та виробництва; мануфактура; додана вартість товару; прибуток; ринок; конкуренція; попит та пропозиція; закон попиту та пропозиції; ринкова ціна.</p> <p>Вміти визначати поняття економічної науки; використовувати їх та застосовувати механізм їх взаємодії.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8</p> <p>Результати навчання: ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 2, 6, 7, 9,17,23</p> <p>Оцінювання за тему = 6 балів</p>	<p>Практичне заняття 5 2 год.</p>	<p>Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: Здійснити порівняльний аналіз основних підходів до економічного розвитку в роботах представників раннього (У. Стаффорд, Т. Мен, Г.Скаруффі,) та пізнього (А. Серра; А.Монкретьєн, Ж.-Б.Кольбер) меркантилізму. Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.</p>
	<p>Практичне заняття 6 2 год.</p>	<p>Усне опитування. Презентації з доповідями за індивідуальним завданням. Дискусія: Місце У.Петті та фізіократів – А.Тюрго, Ф.Кене (Економічна таблиця) в становленні економічних поглядів класиків політичної економії - А.Сміта та Д.Рікардо. Ситуації для обговорення: 1. особливості поглядів А.Сміта та Д.Рікардо; 2. ідеї П.Прудона та С. Сисмонді та їх вплив на розвиток інструментів державного впливу на економіку.</p>
	<p>Самостійна робота 7 год</p>	<p>Підготувати презентацію на одну з обраних тем: 1. С.Сисмонді „Нові початки політичної економії”. 2. П.Прудон „Система економічних протиріч або філософія зубожіння”. 3.С.Сен-Сімон „Про промислову систему”. 4.Ш.Фурьє „Теорія 4 рухів та загальної долі”. 5.Р.Оуєн – теоретична концепція та практична діяльність.</p>

Розділ 2 Економіка капіталістичного суспільства.

<p>Тема 4. Модель «класичного капіталізму».</p> <p>Знати: промислова революція; капіталістична фабрика; економічні кордони капіталістичного застосування машин; науково-технічна революція; науково-технічний прогрес; відтворення капіталу; просте та розширене відтворення; нагромадження капіталу; безробіття; закон народонаселення.</p> <p>Вміти: визначати поняття економічної науки; використовувати їх та застосовувати механізм їх взаємодії.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8</p> <p>Результати навчання: ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6,8,18</p> <p>Оцінювання за тему = 7 балів</p>	<p>Лекція 4 4 год.</p>	<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування</p>
	<p>Практичне заняття 7 2 год.</p>	<p>Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуації для обговорення: особливості поглядів Ж.-Б. Сея на основні закони виробництва та споживання й тенденції розвитку економіки. Дискусія: Мальтузіанство в історії та сучасності (Т.Мальтус „Опит про закон народонаселення”). Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.</p>
	<p>Практичне заняття 8 2 год.</p>	<p>Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: особливості поглядів Ф.Бастіа та Г.Кері на систему споживання та виробництва. Дискусія: Основні ідеї історичної школи та їх вплив на сучасний розвиток економічної думки (Ф.Ліст „Національна система політичної економії”). Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.</p>
	<p>Самостійна робота 7 год</p>	<p>Підготувати презентацію на одну з обраних тем: 1. Дж.Міль „Принципи політичної економії”. 2.Дж. Мак-Куллох „Начала політичної економії”. 3.Н.Сеніор „Основні начала політичної економії”. 4.Ф.Бастіа – „теорія послуг” та „економічних гармоній”. 5.Г.Кері: теорія економічних „гармоній”</p>
<p>Тема 5. Модель «монополістичного капіталізму».</p> <p>Знати: концентрація виробництва; централізація капіталу та виробництва; банки; кредит; кредитні відносини; акцій; цінні папери; контрольний пакет акцій; біржа; види ринкових монополій; трест; картель;</p>	<p>Лекція 5 4 год.</p>	<p>Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування</p>
	<p>Практичне заняття 9 2 год.</p>	<p>Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: «Основні положення економічної теорії маржиналізму» (спільні риси та особливості економічних поглядів представників Австрійської школи К.Менгнера і</p>

<p>синдикат; концерн; конгломерат; монополістична конкуренція.</p> <p>Вміти: визначати поняття економічної науки; використовувати їх та застосовувати механізм їх взаємодії.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8</p> <p>Результати навчання: ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 2, 7, 8, 9, 10, 12,19</p> <p>Оцінювання за тему = 7 балів</p>		Е.Бем-Баверка). Дискусія: Чи працюють «закони Госсена» в реальному житті? Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Практичне заняття 10 2 год.	Усне опитування. Ситуація для обговорення: «Основні положення економічної теорії маржиналізму» (спільні риси та особливості економічних поглядів представників Кембриджської (А.Маршал) та американської (А.Кларк) школи). Дискусія: Чи працюють «моделі Дж.Хікса» в реальному житті? Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Самостійна робота 7 год	Підготувати презентацію на одну з обраних тем: 1. К.Менгер „Основи політичної економії”- «Таблиця корисностей» . 2.Е. Бем-Баверк: „Основи теорії цінності господарських благ” – теорія „граничної корисності”. 3.А.Маршалл „Основи економічної науки” – теорія „ціни без вартості”, 4. Дж.Б.Кларк „Сутність економічної теорії”. 5.Еволюція теорії граничної корисності: кардиналісти – модель Дж.Неймана; ординалісти – модель Дж.Хікса та модель П.Самуельсона.
<p>Тема 6. Модель «державно - монополістичного капіталізму».</p> <p>Знати: недосконала конкуренції; економічне зростання; чинники економічного зростання; економічна криза надвиробництва; промисловий цикл капіталістичного відтворення; криза; депресія; пожвавлення; підйом; державні інструменти впливу на економіку; податки; субсидії; курс національної грошової одиниці; планування розвитку галузей промисловості; прогнозування економіки; державні інвестиції; державна власність; державні закупівлі.</p> <p>Вміти: визначати поняття економічної науки; використовувати їх та застосовувати механізм їх взаємодії.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8</p> <p>Результати навчання: ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 7,8, 9, 20.</p> <p>Оцінювання за тему = 7 балів</p>	Лекція 6 4 год.	Пояснювально - ілюстративний, лекція-візуалізація, експрес-опитування
	Практичне заняття 11 2 год.	Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: Економічні ідеї «недосконалої конкуренції» Дж. Робінзон та Е.Чемберліна – їх вплив на формування «протидіючих сил» в економіці держави. Обговорення ситуації. Дискусія: Чи можуть працювати ідеї представників Нової історичної школи Г.Штамлера, Г.Шмоллера та Р.Зомбарта щодо «корпоративного (державного) соціалізму» в реальному житті? Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Практичне заняття 12 2 год.	Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: «Дж.М.Кейнс „Загальна теорія зайнятості, відсотку та грошей” – як вплинули на економічну думку „основний психологічний закон” розвитку економіки, теорія зайнятості Кейнса, макроекономічна модель Кейнса, теорія мультиплікатора». Дискусія: «Чи життєздатна в сучасних умовах економічна програма Кейнса?» Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Самостійна робота 7 год	1. Дж.Робінсон „Економічна теорія недосконалої конкуренції”. 2.Е.Чемберлен „Теорія монополістичної конкуренції”. 3.Дж.М.Кейнс. „Загальна теорія зайнятості, відсотку та грошей”. 4. Практичні програми некейнсіанців. 5. Практичні програми посткейнсіанців.
Розділ 3. Економіка інформаційного суспільства		
<p>Тема 7. Модель «постіндустріального суспільства».</p> <p>Знати: олігополія; монополія; реальний капітал; фіктивний капітал; металевий грошовий обіг; банкотно-грошовий обіг; банкнота; інфляція; девальвація; ревальвація; математичні недержавні засоби</p>	Лекція 7 4 год.	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 13 2 год.	Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: «Дж.К. Гелбрейт Нове індустріальне суспільство» - вплив на економічну думку та суспільну практику ідеї «техноструктури»: наскільки може бути

<p>грошового обігу; економічна влада; інформація; інформаційні товари; інформаційні комунікаційні засоби; реклама; імідж; бренд.</p> <p>Вміти: визначати поняття економічної науки; використовувати їх та застосовувати механізм їх взаємодії.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 12, ЗК 14</p> <p>Результати навчання: ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 2, 3, 7, 8, 9, 21,23</p> <p>Оцінювання за тему = 7 балів</p>		аргументованою ідеєю „техноструктурних особливостей” організації соціально-економічного та політичного життя суспільства. Ситуація для обговорення: „Теорія ринкової економіки” Ф.Хайєка: як вплинули ідеї про конкуренцію як процедуру відкриття нових продуктів і технологій та при економічну свободу індивідуума як ефективне використання його знань та вмінь на розвиток маркетингу? Дискусія: Гіпотеза Шумпетера – економічна влада як стимул підприємництва, інформація як чинник підприємництва, монополістична влада як імпульс до посилення та загострення конкурентної боротьби – чи вплинула вона на розвиток реальної економіки? Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Практичне заняття 14 год.	Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: Як вплинула концепція „ідеальних типів господарства” В.Рьопке на теорію підприємництва «постіндустріального суспільства». Ситуація для обговорення: „Ринкова система” Л.Мізеса - сучасні напрями еволюції приватної власності та поняття „запланований хаос”. Дискусія: Чи може антиінфляційна політика у вигляді регулювання цін і заробітної плати спричинити кризові явища. Презентації з доповідями за індивідуальним завданням
	Самостійна робота 8 год	Підготувати презентацію на одну з обраних тем: 1. Економічні погляди представників неолібералізму. 2. Економічні програми сучасного неоконсерватизму. 3. Основні ідеї представників Вірджинської школи.
<p>Тема 8. Модель «соціального-ринкового господарства».</p> <p>Знати: малий бізнес, механізм державної підтримки, соціальний захист населення, бюджетна політика, податкова політика, грошова політика, структурно-інвестиційна політика, макроекономічне регулювання, кейнсіанський механізм макроекономічного регулювання, неокласичний механізм макроекономічного регулювання.</p> <p>Вміти: визначати поняття економічної науки; використовувати їх та застосовувати механізм їх взаємодії.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 12, ЗК 14</p> <p>Результати навчання: ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11</p> <p>Рекомендовані джерела: 1, 5, 7, 13,14, 22</p> <p>Оцінювання за тему = 7 балів</p>	Лекція 8 год.	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 15 год.	Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: «Основні макроекономічні аксіоми монетаризму (згідно поглядам М.Фрідмена) – дослідження впливу „грошового світу” на „товарний світ” роль грошової маси в обігу, динаміка впливу інформації на зміну кривих попиту та пропозиції, раціональний характер поведінки економічних суб’єктів, - як вони вплинули на сучасну практику економічного розвитку? Дискусія: «Які вади має концепція „соціального ринкового господарства” Л.Ерхарда з точки зору реальної економіки». Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Практичне заняття 16 год.	Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: економічні погляди Д.Белла на постіндустріальне суспільство („економіка сфери послуг”), економічні погляди Е. Тоффлера („індивідуалізація” суспільства), теорія „раціональних очікувань” Р. Льюкеса, економічні погляди Г. Беккера (інвестицій у людський капітал, економічна оцінка фактору часу) їх вплив на сучасне розуміння економічного розвитку. Дискусія: Згідно концепції суспільного вибору: Чи є формування “суспільства споживання” кінцевою метою економічного розвитку країни? Чи можливий пошук ренти у моделі представницької демократії? Чи можлива економічна чи суспільна протидія існуванню «економіки бюрократії»? Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Самостійна робота 8 год	Підготувати презентацію на одну з обраних тем: 1. Економічні погляди Д.Белла на постіндустріальне суспільство. 2. Економічні погляди Е. Тоффлера.

		3. Теорія „раціональних очікувань” Р. Льюкеса 4. Економічні погляди Г. Беккера 5. Економічні погляди М.Фрідмена
<p>Тема 9. Економічна модель світового господарства. Знати: світове господарство, міжнародні економічні відносини, міжнародна торгівля, міграція робочої сили, міжнародні валютні відносини, міжнародний вивіз капіталу, кооперація, спеціалізація, інтеграція, міжнародні інтеграційні процеси, індустріалізація, деіндустріалізація, дезінтеграція, європейська інтеграція, азійська інтеграція, північно - американська інтеграція. Вміти: визначати поняття економічної науки; використовувати їх та застосовувати механізм їх взаємодії. Формування компетенцій: ЗК 3, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 12, ЗК 14 Результати навчання: ПРН 6, ПРН 10, ПРН 11 Рекомендовані джерела: 1, 5, 7, 13, 23 Оцінювання за тему = 7 балів</p>	Лекція 9 4 год.	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 17 2 год.	Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: Теорії порівняльних переваг (теорія зовнішньої торгівлі Д.Рікардо, теорема Хекшера-Оліна, парадокс Леонт'єва, концепція руху капіталу Б.Оліна) їх вплив на сучасні міждержавні економічні відносини. Дискусія: Теорія паритету купівельних можливостей – чи впливає вона сьогодні на рівень розвитку економіки держави? Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Практичне заняття 18 2 год.	Усне опитування. Тест на знання економічної термінології згідно теми заняття. Ситуація для обговорення: Сучасні світогосподарські зв'язки - яка з концепцій економічного розвитку сьогодні найбільше підходить для отримання крайною економічних переваг у світовому господарстві. Дискусія: Теорема Р.Коаза та її практичне втілення – чи можливе вирішення проблеми «зовнішніх ефектів» з урахуванням можливостей всесвітнього господарства? Презентації з доповідями за індивідуальним завданням.
	Самостійна робота 8 год	Підготувати презентацію на одну з обраних тем: 1. Модель „ринкового соціалізму” Шика. 4. „Державно-корпоративна” модель буржуазної трансформації. 5. Модель „оксамитової революції” Збігнева-Бжезинського. 6. Модель „шокової терапії” Бальцеровича. 7. „Романтична” модель гуманізації економіки.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мультимедійний проектор, маркерна дошка і екран. Комп'ютерний клас для проведення практичних занять. Програмне забезпечення: ОС Windows, MS Office, доступ до онлайн-додатків, періодичних видань та інших інтернет-джерел, до електронної бібліотеки ДУІКТ, до віртуального навчального середовища Google Workspace for Education, інформації сайту Університету.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- Golovnina E., Kovshova I., Zubko T., Somkina T., Grydzhuk I. (2023) Economic development of the marketing of values in the human capital executive management hierarchy. Journal of Hygienic Engineering and Design. Vol. 44. Pp. 128-138. URL: <https://keypublishing.org/jhed/jhed-volumes/volume-44/>
- Головнина О. Г., Гальцова О. Л., Сьомкіна Т. В., Слава С. С. (2023). Деякі аспекти управління розвитком людського капіталу. Приазовський економічний вісник. Вип. 1. С. 22-31. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2023/1_33_ukr/6.pdf
- Zghurska O., Melnichuk L., Larina Y., Somkina T., Remez U., Kalyna Lutsii K., Khmurkovskiy H., Basha I, Shaporenko O. (2023). Multifactorial forecast modeling of agro-industrial enterprises' profitability in the process of implementing diversification strategies. Journal of Hygienic Engineering and Design. Volume-41. URL: <https://keypublishing.org/jhed/wp-content/uploads/2023/02/16.-JHED-Volume-41-FPP-Abstract> (Scopus)
- Сьомкіна Т.В., Головнина О.Г., Гальцова О.Л. (2023). Управління структурою людського капіталу на основі концепту інноваційних змін. Приазовський економічний вісник. Вип. 2(34), С. 13-19. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2023/2_34_ukr/5.pdf
- Сьомкіна Т.В., Головнина О.Г., Гальцова О.Л. (2022). Теоретичні підходи до дослідження трипільської культури як об'єкту маркетингу цінностей. Приазовський економічний вісник. Випуск 3(32). С. 61-70. http://pev.kpu.zp.ua/journals/2022/3_32_ukr/13.pdf
- Oksana Zghurska, Mykola Malik, Viktoriia Baidala, Tetiana Somkina, Stepan Kubiv, Ina Huzhavina, Andrii Sukhostavets, Anna Kulik, Alina Zakharzhevsk. (2022). Modeling the influence of the environmental factor on ensuring the sustainability of Ukraine's food security. Journal of Hygienic, Engineering and Design (Food Production and Processing). V. 40. 191-200. (ISSN NO. (Online): 1857-8489) (Scopus) URL: <https://keypublishing.org/jhed/wp-content/uploads/2022/11/12>

7. Zghurska O., Somkina T., Korchynska O., Fedorchenko A., Tarasevych O., Kubiv S. (2021). Formation of organizational and economic structure in the process of developing innovative solutions of a diversified enterprise. Journal of Hygienic Engineering and Design (Food Production and Processing). V. 36. (ISSN NO. (Online): 1857-8489)). (Scopus) (DECEMBER 2021). URL: <https://keypublishing.org/jhed/wp-content/uploads/2021/11/4>
8. Zghurska, O., Somkina T., Romashchenko O., Korchynska O. (2021). Formation of market-oriented enterprises' management system in the direction of intensification of innovative processes. Journal of Hygienic Engineering and Design (Food Production and Processing). V. 35. P. 129-138 (ISSN NO. (Online): 1857-8489)). (Scopus) URL: <https://keypublishing.org/jhed/wp-content/uploads/2021/08/12>
9. Zghurska, O. Somkina T. (2021). Formation of science-intensive and market portfolio of entrepreneurial activity diversification strategy. Advanced Aspects of Engineering Research. 2021/BP/8990D Vol. 10, 29 April 2021, Page 93-105. URL: <https://doi.org/10.9734/bpi/aaer/v10/8990D>.
10. Згурська О. М., Сьомкіна Т. В. (2021). Економічний механізм управління ризиками розробки та виконання міжнародних офсетних угод. Green, Blue & Digital Economy Journal, Volume 1. Number 31. Riga, Latvia Publishing House "Baltija Publishing", С. 220-227
11. Oksana Zghurska, Tetiana Somkina, Lina Melnichuk and Ina Huzhavina. (2020). The mechanism of effective implementation of strategies for diversification of agro-industrial enterprises of Ukraine. International Journal on Emerging Technologies. 11(5): 170-179 (ISSN NO. (Print): 0975-8364, (Online): 2249-3255) (Scopus). URL: <https://www.researchtrend.net/ijet/pdf/25%20The%20Mechanism%20of%20Effective%20Implementation%20of%20Strategies%20for%20Diversification%20of%20Agro-Industrial%20Enterprises%20of%20Ukraine-3167-Tetiana%20Somkina.pdf>
12. Сьомкіна Т.В., Головніна О.Г. Навчально-методичні матеріали для проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Макроекономіка» очної та заочної форми навчання. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №101401. (Дата реєстрації 24 грудня 2020р.)/ Національний орган інтелектуальної власності державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності»(УКРПАТЕПТ): CR0106241220
13. Сьомкіна Т.В., Головніна О.Г. Навчальний посібник «Навчально-методичні матеріали для проведення семінарських та практичних занять з дисципліни «Міжнародна економіка» очної та заочної форми навчання». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №101613. (Дата реєстрації 4 січня 2021р.)/ Національний орган інтелектуальної власності державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності»(УКРПАТЕПТ): CR0200040121
14. Сьомкіна Т.В., Головніна О.Г. Науковий твір «Навчально-методичні матеріали «Методологія наукових досліджень з основами інтелектуальної власності». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №116425. (Дата реєстрації 21 лютого 2023р.)/ Національний орган інтелектуальної власності державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»(УКРНОІВІ): CR0095210223
15. Сьомкіна Т.В., Головніна О.Г. Науковий твір «Навчально-методичні матеріали з дисципліни «ЕКОНОМІКС». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №116426. (Дата реєстрації 21 лютого 2023р.)/ Національний орган інтелектуальної власності державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»(УКРНОІВІ): CR00982102235.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
 - Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
 - Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
 - Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
 - Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
 - За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення за тематикою освітньої компоненти. Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу.
 - Здобувачі мають право на Perezaxування результатів навчання набутих у **неформальній та інформальній освіті** згідно «Положення про неформальну освіту Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій» https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_35048489.pdf
- Правила академічної доброчесності**
- Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.
 - Кожне навчальне завдання має бути виконане самостійно, крім випадків, коли його виконання передбачає участь декількох осіб або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, мережі Інтернет тощо.

- Кожен здобувач освіти у разі використання у своєму академічному творі результатів інтелектуального творіння інших авторів (текстів, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зобов'язаний зробити посилання на відповідне джерело інформації.
- Навчальна робота може включати (повністю або частково) попередню навчальну роботу здобувача освіти лише у тому випадку, якщо це прямо дозволено умовами навчального завдання.
- В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.
Здобувачі можуть ознайомитися із Кодексом академічної доброчесності Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій на сторінці сайту: https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_96297052.pdf

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточна успішність складається з успішності (оцінка в балах) за роботу на практичних заняттях та активність під час лекцій. Для отримання додаткових балів студент повинен надати копію друкованої публікації чи письмове повідомлення видавця, про прийняття до друку публікації. Тематика публікації повинна відповідати змісту дисципліни і тільки в цьому випадку додаткові бали будуть зараховані. При пред'явленні публікації студент звільняється від виконання практичної роботи, тема якої відповідає тематиці публікації, при цьому студенту зараховується додаткові бали замість балів за виконання суміжних за тематикою практичних робіт. Участь та перемога у фахових змаганнях, олімпіадах, вебінарах тощо має бути підтверджена сертифікатом або письмовим листом від організаторів події. Робота над власним проектом, що відповідає змісту дисципліни, має бути підтверджена презентацією проекту. Максимальна кількість балів – 60 балів.

Форми контролю / Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ:	
<i>Робота на заняттях, у т.ч.</i>	
участь у експрес-опитуванні	за кожен правильну відповідь - 0,25 бали
доповідь з презентацією за тематикою самостійної роботи	за кожен презентацію (реферат) максимум - 8 балів (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)
усне опитування, рішення практичних задач	за кожен правильну відповідь – 2,0 бали
участь у обговоренні ситуаційного завдання	за кожен правильну відповідь – 1,0 бали
участь у діловій грі, навчальній дискусії	за кожен участь - 0,5 бали
Додаткова оцінка за видами діяльності за тематикою дисципліни	
<i>Участь у вебінарах, тренінгах</i>	за кожен 0,1 кредити (3 год.) участі з отриманням сертифікату - 3 бали
<i>Тези доповіді за участю у конференції</i>	за кожен тези, які опубліковані - 3 бали
<i>Стаття у виданні в Україні</i>	за кожен статтю, яка опублікована - 5 балів
<i>Стаття у іноземному виданні</i>	за кожен статтю, яка опублікована - 8 балів
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен	
Екзамен проходить у письмовій формі. Максимальна оцінка - 40 балів	
Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова сесія. Підсумкова оцінка до 34 балів є підставою для обов'язкового повторного вивчення курсу. Здобувач має право на два перекладання. При повторному перекладанні, екзамен приймає комісія, яка створюється директором ННІМП. Оцінка комісії є остаточною. Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами ДУІКТ.	

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /затис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі	Відмінно / Зараховано (А)

	об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре / Зараховано (B)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченням матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (C)
67-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-66	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) <i>В залікову книжку не проставляється</i>
0-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) <i>В залікову книжку не проставляється</i>